

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลวังขนาย

อำเภอท่ามะวง จังหวัดกาญจนบุรี

ภูมิปัญญาของถิ่น

• ความหมายของภูมิปัญญา

ภูมิปัญญา หรือ Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ที่นำมาไปสู่การปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาของมนุษย์ หรือ ภูมิปัญญา คือ พื้นความรู้ของปวงชนในสังคมนั้น ๆ และปวงชนในสังคมยอมรับรู้ เชื่อถือ เข้าใจ ร่วมกัน เรียกว่า ภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสังสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกรองร ประยุกต์ พัฒนา และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยนี้มีลักษณะเป็นองค์รวม มีคุณค่าทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่งอกงามขึ้นใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายด้านเช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณะและภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (Folk Wisdom)

ได้มีผู้ความหมายดังนี้ **กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 2)**หมายถึง ความรู้ที่เกิดจาก

ประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกตคิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาเป็นศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ แลการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและในการตัวของผูู้เอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษา และนำมาใช้ ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (2542 : 2) ได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ องค์ความรู้ ความสามารถของชุมชนที่สั่งสมสืบทอดกันมานาน เป็นความจริงแท้ของชุมชนเป็น ศักยภาพที่จะใช้แก้ปัญหา จัดการปรับตน เรียนรู้ และถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้ ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างผาสุก เป็นแก่นของชุมชนที่จรโลง ความเป็นชาติให้อยู่รอดจากทุกข์ ภัยพิบัติทั้งปวง

จารุวรรณ ธรรมวัตติ (2543 : 1) ได้ให้ความหมาย ของภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ แบบแผน การ ดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าแสดงถึงความเฉลียวฉลาดของบุคคล และสังคมซึ่งได้สั่งสมและ ปฏิบัติต่อกันมา ภูมิปัญญาจะเป็นทรัพยากรบุคคล หรือทรัพยากรความรู้ก็ได้ จาก การศึกษาความหมายและแนวคิดของภูมิปัญญาของชาวบ้านที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพอสรุป ได้ว่า ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการดำเนินชีวิตอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ โดยใช้สติปัญญาสั่งสมความรู้อย่างแพร่หลาย ผสมผสานความกลมกลืนระหว่างศาสนา สภาพภูมิอากาศ สภาพแวดล้อมการประกอบอาชีพ และกระบวนการเหล่านี้มาจนหลายชั่ว คนซึ่งจะเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์นั้น เกิดจากการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ เป็นระยะเวลายาวนาน โดยอาศัยภูมิปัญญาที่มีอยู่มาใช้ในการตั้งถิ่นฐาน การประกอบ อาชีพการปรับตัวและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต จนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของ ธรรมชาติและสังคม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

ชื่อ นางอำพร วิชาพร

ความชำนาญ นวดแผนโบราณ

ที่อยู่ ๕๓/๑ หมู่ที่ ๒ บ้านวังขนาย ตำบลวังขนาย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘๙ - ๐๘๔๘๓๒๐

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

ชื่อ นาย

สัมฤทธิ์ สภาพักตร์

ความชำนาญ นวดแผนโบราณ

ที่อยู่ ๙๗/๒ หมู่ที่ ๑ บ้านศาลเจ้าโพรงไม้ ตำบลวังขนาย อำเภอท่าม่วง

จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘๙ - ๕๑๗๒๕๗๑

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแพทย์แผนไทย

ชื่อ นายเมือง โฉมงาม

ความชำนาญ กวาดยา

ที่อยู่ ๑๒๖/๕ หมู่ที่ ๒ บ้านวังขนาย ตำบลวังขนาย อำเภอกำแพง

จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๓๔ - ๖๒๖๐๖๗

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะการแสดง

ชื่อ นายบุญช่วย คงไพร

ความชำนาญ ตีกลองยาว

ที่อยู่ ๖๙ หมู่ที่ ๗ บ้านริมน้ำ ตำบลวังขนาบ อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘๗ - ๐๑๖๙๖๘๖

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานฝีมือ

ชื่อ นางอ่อน เนยขำ

ความชำนาญ ทำบายศรี

ที่อยู่ ๑๓๔ หมู่ที่ ๑ บ้านศาลเจ้าโพรงไม้ ตำบลวังขนาย อำเภอกำแพง

จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๓๔ - ๖๔๗๗๓๖

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสาน

ชื่อ นายวันชัย คำจุน

ความชำนาญ จักรสาน ถักแห

ที่อยู่ ๑๑๓ หมู่ที่ ๒ บ้านวังขนาย ตำบลวังขนาย อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘๙ - ๘๐๕๐๒๑๗

ภูมิปัญญาด้านช่างฝีมือ

นายธนา ธีระวิทย์

ชำนาญ ทำอิฐบล็อกประสาน

ที่อยู่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๒ บ้านวังขนาย ตำบลวังขนาย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘๓ - ๓๐๙๕๖๐๙

ภูมิปัญญาด้านช่างฝีมือ

ชื่อ นายพูนศักดิ์ อ่อนยิ้ม

ความชำนาญ ผลิตภัณฑ์ทองเหลือง ผลิตพระพุทธรูป

ที่อยู่ ๑๐๗ หมู่ที่ ๑ บ้านศาลเจ้าโพรงไม้ ตำบลวังขนาย อำเภอท่าม่วง

จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๓๔ - ๖๑๒๕๘๕

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร

ชื่อ นางสาวสุภาพร ประเสริฐบุญย์

ความชำนาญ ปลุกผักกาดขาว ชิงแดง

ที่อยู่ ๑๗๙/๑ หมู่ที่ ๖ บ้านหลังวัด ตำบลวังขนาย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๓๔ - ๖๒๖๐๖๙

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร

ชื่อ นายประสาร ตั้งสุขสันต์

ความชำนาญ ปลูกผักกางมุ้ง

ที่อยู่ ๒๑๙/๒ หมู่ที่ ๖ บ้านหลังวัด ตำบลวังขนาย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘๙ - ๕๕๑๗๘๙๔

ภูมิปัญญาด้านการทำขนมไทย

ชื่อ นางลำพา พุ่มราตรี

ความชำนาญ การทำขนมไทย

ที่อยู่ ๑๔๙/๖ หมู่ที่ ๕ บ้านหลังอำเภอ ตำบลวังขนาย อำเภอนาทม

จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๓๔ - ๖๑๑๘๖๔

ภูมิปัญญาด้านการแปรรูปอาหาร

ชื่อ นางบุญเกิด จานทอง

ความชำนาญ การแปรรูปอาหาร เช่น การทำกล้วยฉาบ มันฉาบ

ที่อยู่ ๑๐๙ หมู่ที่ ๑ บ้านศาลเจ้าโพรงไม้ ตำบลวังขนาย อำเภอกำแพง

จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘๙ - ๕๒๘๘๑๕๔

ภูมิปัญญาด้านศาสนา

พระครูกาญจนสุตาคม

เจ้าคณะตำบลท่าสลอด
เจ้าอาวาสวัดวังขนาบทยายการาม รูปที่๔

ชื่อ พระครูกาญจนสุตาคม / เจ้าอาวาสวัดวังขนาบทยายการาม

ลักษณะภูมิปัญญา มีความรู้ในด้านพระพุทธศาสนา ศาสนพิธี ศาสนสถาน

พระธรรมวินัย เป็นครูพระ อบรมวิชาพระพุทธศาสนาให้กับ

ประชาชน และเด็กนักเรียน

